

Informacje dotyczące adekwatności kapitałowej grupy kapitałowej BNP Paribas Bank Polska SA na dzień 31 grudnia 2013 roku (Filar 3)

BNP PARIBAS | Bank zmieniającego się świata

Spis treści:

1. Wstęp	2
2. BNP Paribas Bank Polska SA	2
2.1. Ekspozycja ważona ryzykiem na ryzyko kredytowe (Filar 1)	3
2.2. Metody oceny adekwatności kapitałowej (Filar 2)	4
3. Grupa BNP Paribas	4
3.1. Zasady konsolidacji stosowane w grupie BNP Paribas	5
3.1.1. Zakres konsolidacji.....	5
3.1.2. Metody konsolidacji.....	5
3.1.3. Zakres konsolidacji ostrożnościowej	5
3.2. Zarządzanie ryzykiem	6
3.3. Ryzyko kredytowe oraz kontrahenta	8
3.3.1. Ryzyko kredytowe.....	8
3.3.2. Ryzyko Kontrahenta.....	12
3.3.3. Sekurytyzacja portfela bankowego.....	13
3.3.4. Techniki ograniczające ryzyko kredytowe.....	14
3.4. Ryzyko rynkowe	15
3.4.1. Ryzyko stóp procentowych.....	16
3.4.2. Zaangażowanie kapitałowe w portfelu bankowym.....	17
3.5. Ryzyko operacyjne	17

1. Wstęp

Zgodnie z Ustawą Prawo bankowe (Artykuł 111a, ust. 1) oraz zawartymi w niej przepisami wykonawczymi banki mają obowiązek ogłaszania w sposób ogólnie dostępny, informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących ich adekwatności kapitałowej. Uchwała Komisji Nadzoru Finansowego nr 385/2008¹ z dnia 17 grudnia 2008 roku określa zasady i metody ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących ich adekwatności kapitałowej oraz podaje zakres tych informacji.

„Zasady publikowania informacji nt. adekwatności kapitałowej BNP Paribas Banku Polska SA” określają zakres, częstość, termin, formę i miejsce ujawniania przez BNP Paribas Bank Polska SA informacji dotyczących adekwatności kapitałowej.

Zgodnie z obowiązkiem opisanym w paragrafie 2, ust. 1 Uchwały nr 385/2008, BNP Paribas Bank Polska SA upublicznia informacje na podstawie Załączników 1 i 2 do Uchwały nr 385/2008 dotyczących danych skonsolidowanych grupy BNP Paribas.

Zgodnie z obowiązkiem opisanym w paragrafie 3, ust. 4 Uchwały nr 385/2008 BNP Paribas Bank Polska SA upublicznia informacje w oparciu o dane dostępne na najwyższym krajowym poziomie konsolidacji.

Grupa BNP Paribas uważa, że jej raport Filar 3 w pełni spełnia wymagania dyscypliny rynkowej. Grupowy poziom konsolidacji jest najbardziej odpowiedni do przeprowadzania analiz i powinien być traktowany jako nadrzędny do innych poziomów konsolidacji lub sprawozdań jednostkowych.

Dalsze informacje na ten temat znajdują się w części 5 *Registration Document and Annual Financial Report* grupy BNP Paribas, który znajduje się pod adresem:

http://media-cms.bnpparibas.com/file/98/1/ddr_2013_bnp_paribas_gb.31981.pdf

Obowiązki wynikające z art. 14 Uchwały 259/2011, dotyczące podania do wiadomości publicznej informacji dotyczących polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze są realizowane poprzez publikację na stronach internetowych Banku „Informacji na temat zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze i innych osób mających wpływ na profil ryzyka w BNP Paribas Bank Polska SA”:

http://www.bnpparibas.pl/files/Info_Polityka_zmiennych_skladnikow_wynagrodzen.pdf

2. BNP Paribas Bank Polska SA

Akcje Banku notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. od 7 listopada 1994 roku. Od roku 2004, akcje Banku notowane są w systemie kursu jednolitego.

Grupa kapitałowa BNP Paribas Bank Polska SA jest częścią międzynarodowej instytucji finansowej BNP Paribas S.A. z siedzibą w Paryżu. BNP Paribas Fortis SA/NV (dawny Fortis Bank SA/NV) z siedzibą w Brukseli jest bezpośrednim podmiotem dominującym BNP Paribas Bank Polska SA posiadającym 99,89% akcji Banku, z czego bezpośrednio 81,62%, a 18,27% poprzez Dominet S.A. Pozostałe 0,11% udziałów należy do akcjonariuszy mniejszościowych.

Tabela 1. Struktura właścicielska BNP Paribas Banku Polska SA na dzień 31 grudnia 2013 r.

Saldo na 31 grudnia 2013 r.	Liczba posiadanych akcji	% zakładowego kapitału	liczba głosów WZA*	% ogólnej liczby głosów*
BNP Paribas Fortis SA/NV	23 418 013	81,62%	23 418 013	81,62%
Dominet SA **	5 243 532	18,27%	5 243 532	18,27%
Pozostali	31 381	0,11%	31 381	0,11%
Razem:	28 692 926	100,00%	28 692 926	100,00%

* BNP Paribas SA jest podmiotem dominującym (99,93% akcji) BNP Paribas Fortis S.A./NV z siedzibą w Brukseli.

** BNP Paribas Fortis SA/NV z siedzibą w Brukseli jest podmiotem dominującym (100% akcji) spółki Dominet SA w likwidacji.

¹ z uwzględnieniem dalszych zmian wprowadzonych na podstawie Uchwał KNF nr 326/2011 z dnia 20.12.2011 r. oraz nr 259/2011 z dnia 4.10.2011 r.

BNP Paribas Bank Polska SA jest podmiotem dominującym:

1. Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych BNP Paribas Polska SA, posiadającym 100% akcji,
2. Fortis Lease Polska sp.z o.o., posiadającym 100% akcji,
3. BNP Paribas Factor Sp. z o.o., posiadającym 100% akcji.

Na potrzeby niniejszego raportu grupę kapitałową BNP Paribas Bank Polska SA zdefiniowano jako grupę składającą się z czterech podmiotów:

1. BNP Paribas Bank Polska SA
2. Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BNP Paribas Polska SA.
3. Fortis Lease Polska Sp. z o.o.
4. BNP Paribas Factor Sp. z o.o.

2.1. Ekspozycja ważona ryzykiem na ryzyko kredytowe (Filar 1)

Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Uchwały nr 385/2008, § 4, ust. 2, Bank upublicznia kwoty, które stanowią 8% ekspozycji ważonej ryzykiem, oddzielnie dla każdej klasy ekspozycji:

Tabela 2. Wymogi kapitałowe BNP Paribas Banku Polska SA na dzień 31 grudnia 2013 roku.

Klasa ekspozycji	Całkowity wymóg kapitałowy z tytułu następujących rodzajów ryzyka: kredytowego, kontrahenta, rozmycia oraz dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie [w PLN]
Rządy i banki centralne	54 032
Samorządy i władze lokalne	46
Organy administracyjne oraz podmioty nie prowadzące działalności gospodarczej	20 581
Banki rozwoju wielostronnego	0
Organizacje międzynarodowe	0
Banki - Instytucje	29 190 880
Przedsiębiorstwa	386 924 677
Klienci detaliczni	192 219 867
Zabezpieczone na nieruchomościach	634 672 086
Przeterminowane	31 693 930
Kategorie wysokiego ryzyka regulacyjnego	2 941
Obligacje zabezpieczone	0
Ekspozycje krótkoterminowe wobec instytucji i przedsiębiorców	0
Ekspozycje z tytułu uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania	0
Pozostałe ekspozycje	7 709 711
Razem	1 282 488 751

Zdaniem BNP Paribas oraz BNP Paribas Bank Polska, powyższy podział ekspozycji ważonych ryzykiem według klas ryzyka jest zbyt szczegółowy zważywszy na wielkość BNP Paribas Banku Polska SA. Jedynym powodem, dla którego przedstawia się tak szczegółowy podział jest stosowanie się do Załącznika nr 1 do Uchwały nr 385/2008, rozdział 4, ust. 2.

Więcej informacji, o których mowa w Załączniku nr 1 do Uchwały nr 385/2008, można znaleźć w następujących fragmentach *Rocznego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej BNP Paribas Banku Polska SA za rok 2013* pod adresem:

http://www.bnpparibas.pl/relacje-inwestorskie/raporty/files/2_BNPPL_Skonsolidowany_Raport_finansowy_2013_PL.pdf

- Składniki kapitału – Nota 21.1. Kapitały własne,
- Kapitał krótkoterminowy oraz jego główne elementy - Nota 31.7
- Całkowity wymóg kapitałowy oraz wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych składników ryzyka – Nota 31.7,
- Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego – Nota 31.7.

2.2. Metody oceny adekwatności kapitałowej (Filar 2)

Przedstawiona w niniejszym dokumencie metoda szacowania kapitału wewnętrznego w coraz większym stopniu pokrywa się z metodologią grupy BNP Paribas, obejmującą definicje rodzajów ryzyka i odpowiednie polityki. Tym niemniej, na rok 2013 metody ilościowe zostały opracowane przede wszystkim lokalnie, z udziałem Grupy BNP Paribas. Definicje ryzyka wykorzystywane przez Bank są dostosowane do definicji stosowanych w Grupie BNP Paribas.

Ryzyko płynności

Bank uznaje, że pomimo istotnego wpływu ryzyka płynności na jego działalność, w praktyce trudno jest uzasadnić ograniczanie tego ryzyka poprzez zastosowanie buforu kapitałowego. Dlatego też Bank nie przeznaczył kapitału wewnętrznego na ryzyko płynności. Obecnie sposób zarządzania ryzykiem płynności w coraz większym stopniu pokrywa się z metodami i politykami stosowanymi przez grupę BNP Paribas.

Ryzyko kredytowe

Na potrzeby procesu oceny kapitału wewnętrznego ryzyko kredytowe mierzy się stosując uproszczone podejście z metody zaawansowanej IRB. Bank stosując to podejście oblicza straty nieoczekiwane oraz uwzględnia efekty dywersyfikacji między liniami biznesowymi.

Ryzyko rynkowe (ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe) oraz ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

W procesie oceny kapitału wewnętrznego ujmuje się następujące kategorie ryzyka: ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym, ryzyko stopy procentowej w portfelu handlowym oraz ryzyko walutowe. Ryzyko rynkowe jest szacowane z użyciem metodologii VaR. Obecnie sposób zarządzania ryzykiem rynkowym coraz bardziej pokrywa się z metodami i politykami stosowanymi przez grupę BNP Paribas.

Ryzyko operacyjne

Do obliczenia kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia przewidzianych bądź nieprzewidzianych strat związanych z ryzykiem operacyjnym Bank stosuje metodę opartą na Metodzie Podstawowego Wskaźnika (BIA), z której korzysta się również przy obliczaniu wymogów kapitałowych Filaru 1.

Zgodnie z założeniem Banku, w celu alokacji kapitału wewnętrznego, wskaźnik ten oblicza się zgodnie z podejściem określonym w Uchwale nr 324/2011 Komisji Nadzoru Finansowego. Aby obliczyć nieoczekiwaną stratę Bank mnoży wymóg kapitałowy obliczony zgodnie z BIA przez wskaźnik ustalony za pomocą podejścia specjalistycznego.

Aktualnie sposób zarządzania ryzykiem operacyjnym w coraz większym stopniu pokrywa się z metodami i politykami stosowanymi przez grupę BNP Paribas.

Ryzyko biznesowe, utraty reputacji i strategiczne

Bank nie oblicza kapitału wewnętrznego dotyczącego ryzyka biznesowego, strategicznego oraz utraty reputacji. Obecnie sposób zarządzania ryzykiem biznesowym, utraty reputacji i strategicznym w coraz większym stopniu pokrywa się z metodami i polityką stosowanymi przez grupę BNP Paribas.

3. Grupa BNP Paribas

Grupa BNP Paribas, wiodący dostawca usług bankowych i finansowych w Europie, działa na czterech rodzimych rynkach detalicznych: w Belgii, Francji, we Włoszech i w Luksemburgu. Grupa prowadzi działalność w ponad 75 krajach i zatrudnia niemal 185 000 pracowników, w tym ponad 141 000 pracowników w Europie.

BNP Paribas zajmuje czołowe pozycje w trzech głównych obszarach swojej działalności: bankowości detalicznej (Retail Banking, RB), rozwiązaniach inwestycyjnych (Investment Solutions, IS) oraz bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej (Corporate and Investment Banking, CIB).

BNP Paribas SA jest podmiotem dominującym grupy BNP Paribas.

3.1. Zasady konsolidacji stosowane w grupie BNP Paribas

3.1.1. Zakres konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdania finansowe BNP Paribas obejmują wszystkie podmioty znajdujące się pod wyłączną lub wspólną kontrolą grupy BNP Paribas, lub na które grupa BNP Paribas wywiera znaczący wpływ, z wyjątkiem tych podmiotów, których konsolidacja jest nieistotna z punktu widzenia grupy BNP Paribas. Konsolidacja podmiotu uważana jest za nieistotną, jeżeli jej wkład w skonsolidowane sprawozdania finansowe nie przekracza następujących trzech progów: 15 milionów euro skonsolidowanych przychodów, 1 milion euro dochodu netto przed podatkiem, lub 500 milionów euro całkowitych skonsolidowanych aktywów. Spółki posiadające udziały w spółkach skonsolidowanych również podlegają konsolidacji.

Podmioty zależne podlegają konsolidacji od momentu przejęcia przez grupę skutecznej kontroli nad tymi podmiotami. Podmioty podlegające kontroli tymczasowej są uwzględniane w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych do daty ich zbycia.

Grupa konsoliduje również spółki celowe (Special Purpose Entities, SPE) utworzone specjalnie w celu zarządzania transakcją lub grupą podobnych transakcji, nawet jeżeli grupa nie posiada udziału w kapitale takiej spółki, pod warunkiem, że istota relacji wskazuje na sprawowanie kontroli przez grupę BNP Paribas.

3.1.2. Metody konsolidacji

Przedsiębiorstwa pod wyłączną kontrolą grupy BNP Paribas podlegają pełnej konsolidacji. Grupa BNP Paribas sprawuje wyłączną kontrolę nad przedsiębiorstwem, gdy ma wpływ na jego politykę finansową i operacyjną, co pozwala na osiągnięcie korzyści z działalności tego przedsiębiorstwa.

Przysługujące obecnie lub wymienialne potencjalne prawa do głosu uwzględniane są przy określaniu poziomu sprawowanej kontroli.

Spółki kontrolowane wspólnie podlegają konsolidacji metodą proporcjonalną. Grupa sprawuje wspólną kontrolę, gdy na mocy ustaleń umownych decyzje strategiczne, finansowe i operacyjne wymagają jednomyślnej zgody stron, które wspólnie sprawują kontrolę.

Przedsiębiorstwa pod znaczącym wpływem grupy BNP Paribas (podmioty powiązane) rozliczane są za pomocą metody praw własności. Znaczący wpływ rozumiany jest jako prawo do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji związanych z polityką finansową i operacyjną przedsiębiorstwa bez sprawowania nad nim kontroli. O znaczącym wpływie mówi się, gdy grupa posiada, bezpośrednio lub pośrednio, 20 lub więcej procent głosów w danym przedsiębiorstwie. Udziały poniżej 20% są wykluczone z konsolidacji, chyba że są to inwestycje strategiczne, a grupa skutecznie wywiera znaczący wpływ. Udziały mniejszościowe przedstawiane są oddzielnie w skonsolidowanym bilansie oraz rachunku wyników, w ramach konsolidowanej jednostki. Przy obliczaniu udziałów mniejszościowych uwzględnia się pozostałe kumulacyjne akcje uprzywilejowane sklasyfikowane jako instrumenty kapitałowe wyemitowane przez podmioty zależne, jeżeli udziałów tych nie posiada grupa.

3.1.3. Zakres konsolidacji ostrożnościowej

Zgodnie z francuskimi regulacjami bankowymi (Regulacja 2000-03 CRBF z dnia 6 września 2000 roku), grupa BNP Paribas zdefiniowała zakres konsolidacji ostrożnościowej w celu monitorowania wskaźników adekwatności kapitałowej skonsolidowanych danych.

Ogólnie, zakres konsolidacji ostrożnościowej jest identyczny z zakresem konsolidacji, z wyjątkiem kwestii dotyczących towarzystw ubezpieczeniowych, zbywania aktywów oraz transferu ryzyka (podmioty sekurytyzacyjne są wykluczone z zakresu konsolidacji ostrożnościowej).

Pełen wykaz podmiotów skonsolidowanych zawarto w sprawozdaniu rocznym grupy BNP Paribas w Nocie 8.b.

3.2. Zarządzanie ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem należy do kluczowych zadań w bankowości. W BNP Paribas, metody i procedury operacyjne stosowane w całej organizacji są przystosowane do skutecznego rozwiązywania tej kwestii. Całość procesu nadzoruje Departament Zarządzania Ryzykiem Grupy BNP Paribas (GRM) odpowiedzialny za pomiar i kontrolę różnych rodzajów ryzyka na poziomie grupy BNP Paribas. Departament ten działa niezależnie od obszarów działalności podstawowej, linii biznesowych i terytoriów oraz podlega bezpośrednio Zarządowi grupy BNP Paribas. Funkcja Monitoringu Zgodności grupy BNP Paribas (Group Compliance - GC) monitoruje ryzyko operacyjne pod nadzorem GRM, który w ramach kontroli stałej jest odpowiedzialny za wszystkie procedury zarządzania ryzykiem oraz ryzyko utraty reputacji. Odpowiedzialność pierwszoplanowa z tytułu zarządzania ryzykiem spoczywa na zespołach i liniach biznesowych, które proponują transakcje powodujące powstanie tego ryzyka. GRM stale przeprowadza kontrole następane w zakresie ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności i ubezpieczeniowego Grupy. W ramach tej roli upewnia się co do wykonalności i zrównoważenia planów biznesowych oraz ich generalnej spójności z docelowym profilem ryzyka wyznaczonym przez Zarząd. Kategorie ryzyka zgłoszone przez BNP Paribas zmieniają się zgodnie z rozwojem metod oraz wymogami nadzoru. BNP Paribas zarządza następującymi kategoriami ryzyka: utraty reputacji, strategii, kredytowym i kontrahenta, rynkowym, operacyjnym, braku zgodności, aktywów i pasywów, płynności oraz refinansowania, nieosiągnięcia progu rentowności oraz koncentracji. Wszystkie wymienione powyżej kategorie ryzyka są zarządzane przez BNP Paribas. Natomiast nie wyznacza się wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka reputacji i ryzyka strategicznego, ponieważ są to rodzaje ryzyka mogące wpłynąć na zmianę ceny akcji, są one ponoszone bezpośrednio przez akcjonariuszy i nie mogą być chronione kapitałem Banku.

Ryzyko utraty reputacji jest zatem ryzykiem zależnym od innych rodzajów ryzyka i, poza pogłóskami rynkowymi prowadzącymi do zmiany ceny akcji, jego wpływ jest ujęty w szacowanych stratach z tytułu innych kategorii ryzyka.

Ryzyko strategiczne wynikające z opublikowanych przez Bank decyzji o znaczeniu strategicznym, które mogłyby wpłynąć na cenę akcji, jest przedmiotem najwyższego poziomu zarządzania i leży w zakresie odpowiedzialności akcjonariuszy.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko niewywiązania się przez bank, kredytobiorcę lub kontrahenta ze swoich zobowiązań, zgodnie z ustalonymi warunkami. Głównymi elementami oceny jakości kredytowej jest prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (defaultu) oraz oczekiwana wysokość odzyskanej kwoty kredytu lub należności w przypadku niewywiązania się z zobowiązań.

Ryzyko kontrahenta odzwierciedla ryzyko kredytowe związane z transakcjami rynkowymi, inwestycyjnymi i/lub płatniczymi.

Transakcje te obejmują umowy dwustronne (tj. transakcje pozagiełdowe – OTC) które potencjalnie wystawiają bank na ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. Poziom tego ryzyka może zmieniać się w czasie zgodnie z parametrami rynkowymi, które wpływają na wartość odnośnych transakcji.

Ryzyko rynkowe to ryzyko poniesienia straty w wyniku niekorzystnych zmian parametrów lub cen rynkowych, możliwych do zaobserwowania bezpośrednio lub pośrednio.

Dające się zaobserwować parametry rynkowe obejmują między innymi kursy wymiany walut, stopy procentowe, ceny papierów wartościowych i surowców, ceny instrumentów pochodnych, ceny innych towarów, a także inne parametry, które mogą być z nich bezpośrednio wynioskowane, takie jak stopy procentowe, rozpiętość marż kredytowych (tzw. spready kredytowe), zmienność i korelacje implikowane, czy inne parametry. Czynniki niemożliwe do zaobserwowania bazują na założeniach roboczych, takich jak parametry zawarte w modelach lub na analizach statystycznych lub ekonomicznych nie dających się potwierdzić przez informacje z rynku.

Płynność stanowi istotny składnik ryzyka rynkowego. W momentach ograniczonej płynności lub jej braku, towary lub instrumenty mogą nie być zbywane lub mogą być zbywane po cenie innej niż ich szacowana wartość.

Ryzyko operacyjne to ryzyko poniesienia straty wynikające z zastosowania nieodpowiednich lub nieskutecznych procesów wewnętrznych lub na skutek zdarzeń zewnętrznych, niezależnie od tego czy zdarzenia te miały charakter umyślny, przypadkowy

lub wystąpiły z przyczyn naturalnych. Podstawą zarządzania ryzykiem operacyjnym jest analiza przyczynowo-skutkowa zdarzenia.

Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko związane z zasobami ludzkimi, ryzyko prawne, podatkowe, systemów informatycznych, ryzyko błędnego przetwarzania, ryzyko związane z publikowaniem informacji finansowych oraz implikacje finansowe wynikające z ryzyka braku zgodności i utraty reputacji.

Ryzyko braku zgodności. Zgodnie z francuską Regulacją, ryzyko braku zgodności to ryzyko związane z nałożeniem prawnych, administracyjnych lub dyscyplinarnych sankcji oraz poniesienia przez Bank znacznych strat finansowych w wyniku postępowania niezgodnie z przepisami prawa, regulacjami, kodeksami postępowania, standardami dobrych praktyk stosowanymi w działalności bankowej i finansowej (w tym instrukcjami wydawanymi przez kadrę zarządzającą, w szczególności w ramach realizacji wytycznych organów nadzorczych).

Z definicji, powyższe ryzyko należy do podkategorii ryzyka operacyjnego.

Ryzyko utraty reputacji jest przede wszystkim uzależnione od wszystkich pozostałych rodzajów ryzyka ponoszonego przez Bank.

Ryzyko związane z zarządzaniem aktywami i pasywami to ryzyko poniesienia straty w wyniku niedopasowania stóp procentowych, terminów zapadalności lub cech aktywów i pasywów. W kontekście działalności bankowej, ryzyko związane z zarządzaniem aktywami i pasywami powstaje w portfelach niehandlowych i dotyczy przede wszystkim ogólnego ryzyka stóp procentowych.

Ryzyko płynności i refinansowania to ryzyko niezdolności Banku do wywiązania się ze swych zobowiązań przy zachowaniu akceptowalnych kosztów w określonej walucie i lokalizacji.

Ryzyko progno rentowności to ryzyko poniesienia straty operacyjnej w wyniku zmian w środowisku gospodarczym, które prowadzą do spadku przychodów w połączeniu z niewystarczającą elastycznością kosztową.

Ryzyko koncentracji oraz jego następstwa, rezultaty zróżnicowania, są elementem każdego ryzyka, w szczególności kredytowego, rynkowego i operacyjnego, przy których używa się parametrów korelacji uwzględnionych w odpowiadających im modelach ryzyka. Ocenia się je na poziomie skonsolidowanym grupy BNP Paribas oraz na poziomie konglomeratu finansowego.

Tabela 3. Ryzyko monitorowane przez grupę BNP Paribas

Ryzyka mające wpływ na adekwatność kapitałową Grupy	Ryzyka mające wpływ na wartość Grupy (cenę akcji)	Filar 1		ICAAP (4)(Filar 2)		Dodatkowe ryzyko zidentyfikowane przez BNP Paribas
		Ryzyka pokryte	Pomiar i metody zarządzania	Ryzyka pokryte	Pomiar i metody zarządzania	
Ryzyko kredytowe		✓	Bazylea 2.5	✓	Bazylea 2.5	
Ryzyko kontrahenta		✓	Bazylea 2.5	✓	Bazylea 2.5	
Sekuratyżacja		✓	Bazylea 2.5	✓	Bazylea 2.5	
Ryzyko rynkowe		✓	Bazylea 2.5	✓	Bazylea 2.5	
Ryzyko kapitałowe		✓	Bazylea 2.5	✓	Bazylea 2.5	
Ryzyko operacyjne		✓	Bazylea 2.5	✓	Bazylea 2.5	
Ryzyko koncentracji (1)				✓	Model wewnętrzny	
Ryzyko zarządzania aktywami i pasywami (2)				✓	Model wewnętrzny	
Ryzyko progno rentowności				✓	Model wewnętrzny	
	Ryzyko strategiczne			✓	Procedury	
Ryzyko płynności i refinansowania				✓	Metody ilościowe, jakościowe Stress testy	
	Ryzyko braku zgodności i reputacji			✓	Procedury	
Ryzyko ubezpieczeniowe (3), w tym ryzyka subskrypcji					Model wewnętrzny	✓

(1) zarządzanie ryzykiem koncentracji odbywa się w ramach ryzyka kredytowego w BNP Paribas.

(2) ryzyko związane z zarządzaniem aktywami i pasywami (ALM) wchodzi w zakres tzw. ogólnego ryzyka stopy procentowej, jak określa to nadzór bankowy.

(3) ryzyko ubezpieczeniowe nie wchodzi w zakres działalności bankowej; działalność ubezpieczeniowa jest narażona na ryzyko rynkowe, ryzyko operacyjne oraz ryzyko straty na skutek wypłat odszkodowań (*insurance subscription risk*).

(4) Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego.

3.3. Ryzyko kredytowe oraz kontrahenta

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku, ekspozycja grupy BNP Paribas brutto na ryzyko kredytowe wyniosła 1 169 miliarda euro, w porównaniu do 1 163 miliarda euro na 31 grudnia 2012 roku. Portfel ten, analizowany poniżej pod względem zróżnicowania, składa się ze wszystkich ekspozycji na ryzyko kredytowe, z wyłączeniem pozostałych aktywów nie związanych ze zobowiązaniami kredytowymi.

Poniższa tabela przedstawia również ekspozycję na ryzyko kontrahenta (mierzone jako ekspozycja w momencie niewykonania zobowiązań) w podziale na klasy aktywów według NUK na umowy na instrumenty pochodne oraz transakcje pożyczek papierów wartościowych, po uwzględnieniu wpływu umów kompensacyjnych.

Tabela 4. Ekspozycje na ryzyko kontrahenta w podziale na klasy aktywów według NUK (Bazylea 2)

W milionach euro 31 grudnia 2013 r.

	Ekspozycja na ryzyko kontrahenta w momencie niewykonania zobowiązania		Razem
	IRBA (metoda wewnętrznych ratingów)	Metoda standardowa	
Rządy i banki centralne	13 642	0	13 642
Klienci korporacyjni	39 972	1 028	41 000
Instytucje	22 356	884	23 240
Klienci detaliczni	-	18	18
EKSPOZYCJA RAZEM	75 970	1 930	77 900

3.3.1. Ryzyko kredytowe

Ogólna polityka kredytowa wraz z procedurami kontroli i tworzenia rezerw podlegają *Ogólnej polityce kredytowej* zatwierdzonej przez Komitet Ryzyka, którego przewodniczącym jest Prezes Zarządu (CEO).

Polityka opiera się na podstawowych zasadach zgodności ze standardami etycznymi Grupy, przejrzystości określenia zakresów odpowiedzialności, istnienia i wdrożenia procedur oraz analizy ryzyka. Rozwijana jest w formie konkretnych regulacji dopasowanych do poszczególnego rodzaju działalności lub kontrahenta.

3.3.1.1. Dywersyfikacja ryzyka kredytowego

Zróżnicowanie branżowe

Podział ekspozycji według branż jest starannie i regularnie monitorowany, a jego zasadność potwierdza się przyszłościową analizą dynamicznego zarządzania ekspozycją Banku.

Tabela 5. Podział ryzyka kredytowego według klas aktywów NUK oraz segmentu korporacyjnego na 31 grudnia 2013 roku.

Klasa aktywów	% ekspozycji razem	Klasa aktywów	% ekspozycji razem	Klasa aktywów	% ekspozycji razem	Klasa aktywów	% ekspozycji razem
Handel, sprzedaż hurtowa	9%	Energia z wyłączeniem elektryczności	6%	Pozostałe	10%	Media (elektryczność, gaz, woda itp.)	6%
Górnictwo i hutnictwo	6%	Handel, sprzedaż detaliczna	5%	i leki	2%	Finanse	6%
IT i elektronika	2%	Budownictwo	5%	Usługi B2B	10%	Ubezpieczenia	3%
Nieruchomości	10%	Przemysł chemiczny z wyłączeniem farmaceutyków	2%	Usługi w zakresie komunikacji	2%		
Urządzenia z wyłączeniem IT	5%	Rolnictwo, produkcja żywności i tytoniu	5%	Transport i logistyka	6%		

Zróżnicowanie geograficzne

Ryzyko kraju to suma wszystkich ekspozycji na ryzyko niewykonania swoich zobowiązań przez zobowiązanego w danym kraju. Nie jest ono równoznaczne z ryzykiem niewypłacalności kraju, które jest sumą wszystkich ekspozycji rządu i różnych jednostek z nim powiązanych. Ryzyko kraju odzwierciedla ekspozycję Banku na dane otoczenie gospodarcze i polityczne uwzględniane przy ocenie jakości kontrahenta.

Poniższy podział geograficzny bazuje na kraju, w którym kontrahent prowadzi swoją działalność podstawową, bez uwzględnienia lokalizacji jego siedziby głównej.

Tabela 6. Podział geograficzny ryzyka kredytowego według kraju, w którym kontrahent prowadzi działalność na dzień 31 grudnia 2013 roku.

Region	% ekspozycji razem	Region	% ekspozycji razem
Francja	28%	Pozostała część Europy	17%
Belgia	12%	Ameryka Północna	15%
Luksemburg	2%	Azja i Kraje Pacyfiku	7%
Włochy	12%	Pozostała część świata	7%

Podział geograficzny ekspozycji portfela pozostaje zrównoważony i stabilny. Grupa BNP Paribas kierowała swoją uwagę głównie ku krajom peryferyjnym Europy, ryzykiem geopolitycznym w niektórych krajach oraz rozwojowi sytuacji ekonomicznej gospodarek rozwijających się. W konsekwencji zaangażowanie w tych krajach podlegało częstszym przeglądom w celu oceny rozwoju sytuacji politycznej i ekonomicznej oraz aktywnego zarządzania ekspozycjami, na wypadek pogorszenia sytuacji.

3.3.1.2. Utrata wartości i restrukturyzacja aktywów finansowych

Utrata wartości kredytów, należności oraz aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności, rezerwy na zobowiązania finansowe i zobowiązania o charakterze gwarancyjnym

Strata z tytułu utraty wartości jest ujmowana w kredytach oraz aktywach finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności gdy (i) istnieją obiektywne przesłanki spadku wartości wskutek zdarzenia, które wystąpiło po udzieleniu kredytu lub nabyciu aktywów; (ii) zdarzenie ma wpływ na kwotę i przyszłe przepływy pieniężne; a (iii) konsekwencje danego zdarzenia można wiarygodnie oszacować. Wstępnie, kredyty ocenia się indywidualnie pod kątem przesłanek utraty wartości, a następnie dokonuje się oceny całego portfela. Podobne zasady stosuje się przy zobowiązaniach finansowych i zobowiązaniach o charakterze gwarancyjnym grupy, z prawdopodobieństwem uruchomienia uwzględnionym w ocenie zobowiązań finansowych.

Zmiany w wartości strat z tytułu utraty wartości ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Koszt ryzyka”. Każde następne zmniejszenie wartości straty z tytułu utraty wartości, które można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem zaistniałym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości, jest ujmowane w rachunku zysków i strat również w pozycji „Koszt ryzyka”. Gdy dane aktywa utraciły swoją wartość, teoretyczny dochód na wartości księgowej aktywów obliczany według początkowej, efektywnej stopy procentowej używanej do dyskontowania oszacowanych przepływów pieniężnych możliwych do odzyskania, ujemuje się w rachunku wyników jako „Dochód odsetkowy”.

Straty z tytułu utraty wartości kredytów i należności są zazwyczaj księgowane na oddzielnym rachunku rezerwy, co zmniejsza kwotę, w jakiej kredyty lub należności zostały zaksięgowane w aktywach w pierwotnym ujęciu. Rezerwy związane z pozabilansowymi instrumentami finansowymi, zobowiązaniami finansowymi oraz zobowiązaniami o charakterze gwarancyjnym lub sporami ujmowane są w pasywach. Należności, które utraciły wartość są odpisywane w całości lub w części, a odpowiednia rezerwa jest założona

na kwotę straty w przypadku, gdy wszystkie dostępne Bankowi środki odzyskiwania należności lub gwarancji zawiodły, lub gdy dochodzi do zrzeczenia się należności w całości lub w części.

Kontrahenci, którzy nie tracą wartości indywidualnie, są oceniani pod względem ryzyka na podstawie portfela o podobnych cechach. Ocena ta opiera się na systemie wewnętrznego ratingu, który bazuje na danych historycznych, w razie konieczności dostosowywanych tak, aby odzwierciedlały okoliczności występujące na dany dzień bilansowy.

Trwała utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

Utrata wartości aktywów dostępnych do sprzedaży (które składają się głównie z papierów wartościowych) ujmowana jest indywidualnie, jeżeli istnieje obiektywny dowód utraty wartości w wyniku jednego lub wielu zdarzeń, który wystąpił od momentu nabycia.

Straty z tytułu utraty wartości na papierach wartościowych o dochodzie zmiennym ujmowane są jako składnik przychodów w „Zysk/strata netto na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży” i nie mogą być odwracane poprzez rachunek zysków i strat do momentu sprzedaży tych papierów. Każde kolejne zmniejszenie wartości godziwej stanowi dodatkową stratę z tytułu utraty wartości ujmowaną w rachunku zysków i strat.

Straty z tytułu utraty wartości na papierach wartościowych o dochodzie stałym ujmowane są w „Koszcie ryzyka” oraz nie mogą być odwracane poprzez rachunek zysków i strat w przypadku wzrostu wartości godziwej, która obiektywnie wiąże się ze zdarzeniem zaistniałym po ujęciu ostatniej utraty wartości.

3.3.1.3. Kredyty z zaległymi ratami, niezależnie od tego czy utraciły wartość, oraz powiązane zabezpieczenia lub pozostałe gwarancje.

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe aktywów finansowych przeterminowanych ale bez utraty wartości oraz aktywów z utratą wartości i powiązanych zabezpieczeń lub pozostałych gwarancji. Poniższe kwoty określono przed utworzeniem rezerwy na podstawie portfela.

Tabela 7. Kredyty z zaległymi ratami, niezależnie od tego czy utraciły wartość, oraz powiązane lub pozostałe zabezpieczenia.

W milionach euro	Razem	Terminy zapadalności zaległych kredytów				Aktywa i zobowiązania, które utraciły wartość objęte rezerwami	31 grudnia 2013 r.	
		do 90 dni	między 90 a 180 dni	180 dni a 1 rokiem	Ponad 1 rok		Zabezpieczenia otrzymane w odniesieniu do zaległych kredytów, bez	Zabezpieczenie otrzymane w odniesieniu do aktywów
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (z wyłączeniem papierów wartościowych o dochodzie zmiennym)	-	-	-	-	-	52	-	-
Kredyty i należności wobec instytucji kredytowych	294	274	-	-	20	390	65	288
Kredyty i należności wobec klientów	13 071	12 651	282	68	70	22 592	7 362	13 706
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa przeterminowane, rezerwy netto na indywidualne utraty wartości	13 365	12 925	282	68	90	23 034	7 427	13 994
Zobowiązania finansowe						584		149
Zobowiązania o charakterze gwarancyjnym						828		295
Pozabilansowe zobowiązania w sytuacji nieregularnej, rezerwy netto						1 412	-	444
Razem	13 365	12 925	282	68	90	24 446	7 427	14 438

3.3.1.4. System wewnętrznego ratingu

Grupa BNP Paribas stosuje zaawansowaną metodę wewnętrznych ratingów (IRBA) w odniesieniu do ryzyka kredytowego dla takich klas aktywów jak: klienci detaliczni, kraje, instytucje, korporacje, aby obliczyć nadzorcze wymogi kapitałowe dla CIB, bankowości detalicznej we Francji, części Personal Finance oraz usług związanych z papierami wartościowymi świadczonych przez BNP Paribas Fortis, BGL i BNP Paribas Securities

Services (BP2S). W przypadku pozostałych pionów biznesowych, do wyliczenia kapitału regulacyjnego w oparciu o ratingi zewnętrzne wykorzystuje się metodę standardową. Każdy kontrahent oceniany jest wewnętrznie przez grupę BNP Paribas za pomocą tych samych metod, niezależnie od sposobu wyliczania nadzorczych wymogów kapitałowych.

Istnieje 12 stopniowa skala ratingu kontrahentów. Dziesięć obejmuje klientów wykonujących zobowiązania z oceną kredytową w przedziale „doskonała” do „bardzo niepokojąca”, a dwa pozostałe dotyczą klientów nie wykonujących zobowiązań, według definicji nadzoru bankowego.

W przypadku kontrahentów korporacyjnych parametry ratingowe oraz całościowe stopy odzysku (Global Recovery Rates) mające zastosowanie do każdej ekspozycji podlegają przeglądowi co najmniej raz w roku w ramach procesu zatwierdzania kredytu lub rocznego przeglądu kredytowego, z wykorzystaniem połączonej wiedzy i doświadczenia pracowników linii biznesowych oraz - na tzw. drugą rękę - pracowników GRM. Grupa opracowała orientacyjne odpowiedniki dla wewnętrznych ratingów Banku odzwierciedlające długoterminowe ratingi emitenta nadawane przez najważniejsze agencje ratingowe. Bank posiada znacznie szerszą bazę klientów niż ta która jest objęta oceną ratingowej agencji zewnętrznej. Orientacyjne odpowiedniki nie mają znaczenia w Bankowości Detalicznej. Wykorzystuje się go wówczas, gdy przypisuje się lub dokonuje przeglądu ratingów wewnętrznych w celu ustalenia różnic pomiędzy dokonaną przez Bank oceną prawdopodobieństwa niewywiązania się kredytobiorcy ze swoich zobowiązań a oceną dokonaną przez jedną lub więcej agencji ratingowych. Jednakże ratingi wewnętrzne nie mają na celu powielania lub nawet przybliżenia się do ratingów zewnętrznych. W ramach portfela występują znaczne rozbieżności ratingów w obu kierunkach (tj. mogą być wyższe lub niższe niż gdyby były nadane przez zewnętrzne agencje).

Stratę z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) określa się przy użyciu modeli statystycznych dla ksiąg o najwyższym poziomie szczegółowości, lub korzystając z opinii ekspertów bazujących na porównywalnych wartościach zgodnie z procesem podobnym do procesu używanego do określenia ratingu kontrahenta w księgach spółki². Stratę z tytułu niewykonania zobowiązania definiuje się jako stratę, którą poniósłby Bank w przypadku niewykonania przez kontrahenta zobowiązania w okresie spowolnienia gospodarczego, zgodnie z wymogami stosownych regulacji.

Do celów analizy porównawczej ekspozycji niedetalicznych, ratingi wewnętrzne porównuje się z ratingami zewnętrznymi wielu agencji w oparciu o powiązania pomiędzy skalą ratingów wewnętrznych i zewnętrznych. Około 10 do 15% klientów korporacyjnych grupy BNP Paribas posiada rating zewnętrzny, a porównanie ukazuje konserwatywne podejście do ratingów wewnętrznych.

3.3.1.5. Portfel korporacyjny w podziale według klas i ratingu wewnętrznego

Poniższa tabela przedstawia podział korporacyjnych kredytów i zobowiązań według ratingu wewnętrznego (klasy aktywów: rządy i banki centralne, instytucje oraz klienci korporacyjni) wszystkich linii biznesowych grupy BNP Paribas korzystających z zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów (IRBA).

Ekspozycje klientów korporacyjnych stanowiły 645 mld EUR ryzyka kredytowego brutto na 31 grudnia 2013 r., w tym 626 mld EUR wyniosły kredyty regularne i 19 mld EUR kredyty nieregularne, w porównaniu do 600 mld EUR na 31 grudnia 2012 r., w tym 587 mld EUR kredyty regularne i 13 mld EUR kredyty nieregularne.

W zakresie portfela detalicznego, ekspozycja na ryzyko kredytowe brutto wyniosła 187 mld EUR na dzień 31 grudnia 2013 r., i nieznacznie obniżyła się w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. (188 mld EUR).

² W ramach grupy, portfel korporacyjny obejmuje instytucje, duże spółki, spółki celowe oraz papiery dłużne krajów.

Tabela 8. Kredyty dla firm i zobowiązania według ratingu wewnętrznego i w podziale na klasy aktywów oraz ekspozycja detaliczna linii biznesowych przy wykorzystaniu zaawansowanej metody ratingów wewnętrznych.

milionach euro	Klasa aktywów	Rating wewnętrzny											Razem	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		12
Portfel	Rządy i banki centralne	140 496	31 557	4 240	2 576	1 934	1 037	1 175	542	420	174	3	0	184 154
klientów	Instytucje	4 080	40 335	10 853	4 828	5 991	2 636	1 094	842	213	313	574	169	71 928
korporacyjni	Klienci korporacyjni	12 315	48 420	51 603	60 789	64 710	62 863	43 735	15 044	5 948	5 433	12 854	5 269	388 983
Portfel	Kredyty hipoteczne		27 759	13 666	21 825	17 574	9 987	4 645	2 548	1 309	1 065	901	686	101 965
klientów	Ekspozycje odnawialne		414	2 259	3 275	799	5 877	1 210	3 552	689	953	1 101	511	20 640
detaliczny	Pozostałe ekspozycje	10	6 578	4 895	9 775	11 001	14 563	9 644	5 354	2 607	3 309	2 637	2 085	72 458

3.3.1.6. Metoda standardowa

Dla ekspozycji w metodzie standardowej, BNP Paribas stosuje ratingi zewnętrzne przyznawane przez agencje ratingowe Standard & Poor's, Moody's i Fitch. Ratingi te są odwzorowane w odpowiednie poziomy jakości kredytowej zgodnie z wymogami regulacyjnymi oraz wytycznymi francuskiego nadzoru bankowego (Autorité de Contrôle Prudentiel et de Résolution). W przypadku braku możliwego do bezpośredniego zastosowania ratingu zewnętrznego, rating niezabezpieczonego długu emitenta, jeśli jest dostępny, można w niektórych przypadkach uzyskać z bazy zewnętrznej oraz wykorzystać do wżenia ryzykiem.

Poniższa tabela przedstawia podział kredytów i zobowiązań wszystkich linii biznesowych grupy według ratingu kredytowego kontrahenta dokonany za pomocą metody standardowej. Na dzień 31 grudnia 2013 roku, ekspozycja ta wyniosła 329 mld EUR ryzyka kredytowego brutto, w porównaniu do 367 mld EUR na 31 grudnia 2012 roku.

Tabela 9. Podział ratingu kredytowego kredytów i zobowiązań linii biznesowych według metody standardowej.

Ekspozycja brutto w milionach euro	Rating zewnętrzny							Razem
	AAA to AA-	A+ to A-	BBB+ to BBB-	BB+ to BB-	B+ to B-	CCC+ to D	No external rating	
Rządy i banki centralne	17 310	885	5 147	360	155	28	1 430	25 315
Instytucje	6 581	101	7 744	1 388	85	3	2 196	18 098
Klienci korporacyjni	157	866	1 496	423	194	52	119 386	122 574
Klienci detaliczni							162 958	162 958
Razem								328 945

3.3.2. Ryzyko Kontrahenta

BNP Paribas narażony jest na ryzyko kontrahenta z tytułu transakcji przeprowadzanych na rynkach kapitałowych. Ryzykiem tym zarządza się poprzez powszechne stosowanie mechanizmu rozliczeń netto („close-out”) umów zabezpieczających oraz poprzez dynamiczną politykę zabezpieczeń. Zmiany w wartości ekspozycji Banku są uwzględniane w pomiarze pozagiełdowych instrumentów finansowych poprzez proces aktualizacji wartości z uwagi na ryzyko kredytowe.

Mechanizm rozliczeń netto stosowany jest przez Bank celem ograniczenia ryzyka kredytowego kontrahenta związanego z transakcjami na instrumentach pochodnych. Mechanizm ten stosowany jest głównie w przypadku zamknięcia transakcji: jeżeli kontrahent nie wykona zobowiązania, wszystkie transakcje są zamykane według bieżącej wartości rynkowej, a wszystkie dodatnie i ujemne wartości rynkowe są sumowane w celu uzyskania pojedynczej kwoty (netto) należnej kontrahentowi lub od niego wymagalnej. Saldo (rozliczenie netto "close-out") może zostać zabezpieczone w formie zabezpieczenia pieniężnego, papierów wartościowych lub lokat. Bank stosuje również mechanizm rozliczania netto w celu ograniczenia ryzyka kontrahenta w przypadku rozliczeń walutowych. Polega to na rozliczaniu netto wszystkich płatności oraz wpływów w tej samej walucie pomiędzy Bankiem a jednym kontrahentem, które należy rozliczyć tego samego dnia. Wynik powyższego rozliczenia w postaci pojedynczej kwoty (dla każdej waluty) stanowi należność do zapłaty przez Bank lub przez kontrahenta.

Pomiar ekspozycji kredytowej. Wartość ekspozycji kredytowej w momencie niewykonania zobowiązania (EAD) dla ryzyka kontrahenta mierzy się przy pomocy modelu wewnętrznego, który następnie staje się częścią narzędzia służącego do oceny ryzyka kredytowego. Miara

opiera się na symulacjach Monte Carlo, które oceniają możliwe zmiany poziomu ekspozycji. Wycena pozagiełdowych (OTC) transakcji finansowych przeprowadzanych przez BNP Paribas w ramach działalności handlowej obejmuje aktualizacje wartości z uwagi na ryzyko kredytowe. Odzwierciedla to oczekiwaną utratę wartości godziwej ekspozycji kontrahenta w oparciu o potencjalną dodatnią wartość kontraktu, prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez kontrahenta oraz szacowaną stopę odzysku.

Tabela 10. Wartość ekspozycji kredytowej w momencie niewykonania zobowiązania (EAD) według metody obliczania.

W milionach Euro	Model wewnętrzny (EEPE)		Wartość bieżąca netto + Add-on				RAZEM
	IRBA (metoda wewnętrznych ratingów)	Metoda standardowa	31 grudnia 2013 r.			RAZEM	
			Razem	IRBA (metoda wewnętrznych ratingów)	Metoda standardowa		
Instrumenty pochodne	56 279	4	56 283	0	1 771	1 771	58 054
Transakcje dotyczące finansowania papierów wartościowych oraz odroczone transakcje rozliczeniowe	19 687	0	19 687	4	155	159	19 846
RAZEM	75 966	4	75 970	4	1 926	1 930	77 900

3.3.2.1. Monitorowanie i kontrola ryzyka kontrahenta

Przyszłe potencjalne ekspozycje są codziennie wyliczane przez system i porównywane z limitami przypisanymi do każdego kontrahenta. Ponadto system może służyć do symulacji nowych transakcji oraz mierzenia ich wpływ na portfel kontrahenta. Z tego względu, stanowi on podstawowe narzędzie w procesie akceptacji ryzyka.

3.3.3. Sekurytyzacja portfela bankowego

Bank przeprowadza transakcje sekurytyzacyjne jako inicjator, sponsor i inwestor zgodnie z definicjami zawartymi w Bazylei 2.5.

Transakcje sekurytyzacyjne są to transakcje określone w Dyrektywie o wymogach kapitałowych (CRD) i opisane w Tytule V Dekretu z dnia 20 lutego 2007 r.

Zgodnie z wymogami Dyrektywy o wymogach kapitałowych (CRD), aktywa podlegające sekurytyzacji w ramach własnych transakcji sekurytyzacyjnych, które spełniają kryteria kwalifikacyjne określone w Bazylei, w szczególności pod względem istotnego transferu ryzyka, są wykluczone z wyliczania kapitału regulacyjnego. Powyższe wyliczenie, bazujące na metodzie zewnętrznych ratingów, obejmuje wyłącznie pozycje Banku w procesie sekurytyzacji oraz zobowiązania udzielane następnie jednostce przeprowadzającej sekurytyzację.

Ekspozycje z tytułu sekurytyzacji własnej, które nie spełniają kryteriów kwalifikacyjnych określonych w Bazylei, pozostają w portfelu, do którego zostały pierwotnie przypisane. Wymóg kapitałowy oblicza się zakładając, że sekurytyzacja nie nastąpiła; zawarty jest w części dotyczącej ryzyka kredytowego.

Działania grupy BNP Paribas w ramach powyższych ról opisano poniżej:

Tabela 11. Ekspozycje poddane sekurytyzacji oraz pozycje sekurytyzacji (posiadane lub nabyte) według roli

W milionach euro	31 grudnia 2013 r.	
	Ekspozycje sekurytyzowane pochodzące z BNP Paribas	Zajmowana lub nabyta pozycja sekurytyzacji (EAD)
Rola BNP Paribas		
Inicjator	1 781	1 579
Sponsor	1	12 046
Inwestor	0	9 929
RAZEM	1 782	23 554

Środki ze sprzedaży pozycji sekurytyzowanych są rozpoznawane w zależności od kategorii w jakiej pierwotnie były rozpoznawane pozycje podlegające sprzedaży. Dlatego dla pozycji klasyfikowanych jako kredyty i należności i aktywa dostępne do sprzedaży, środki ze sprzedaży aktywów pomniejszają pozycje kosztów ryzyka o wartość odpowiadającą pierwotnej wartości netto. Pozostała różnica jest rozpoznawana jako przychody netto na aktywach dostępnych do sprzedaży i pozostałych aktywach finansowych nie klasyfikowanych wg wartości godziwej (fair value). Dla pozycji wycenianych wg wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, środki ze sprzedaży aktywów są rozpoznawane jako przychody netto na instrumentach wycenianych według wartości godziwej.

Sekurytyzacja przez pierwotnego właściciela należności (rola inicjatora według Bazylei 2.5)

W ramach codziennego zarządzania płynnością Grupa BNP Paribas sekurytyzuje kredyty udzielone klientom Bankowości Detalicznej oraz kredyty udzielone klientom korporacyjnym, przekształcając je w aktywa płynne.

Sponsor - sekurytyzacja w imieniu klienta

CIB Fixed Income prowadzi programy sekurytyzacji w imieniu swoich klientów. W ramach tych programów, linie płynnościowe oraz, w stosownych przypadkach, gwarancje, przyznawane są spółkom celowym. Te podmioty, które nie są kontrolowane przez grupę BNP Paribas, nie podlegają konsolidacji.

Sekurytyzacja - grupa w roli inwestora

Działalność sekurytyzacyjna grupy BNP Paribas jako inwestora (w rozumieniu regulacji) prowadzona jest głównie przez CIB, Investment Solutions oraz BancWest. Obejmuje ona także pozycje utrzymywane przez BNP Paribas Fortis.

Tabela 12. Pozycje sekurytyzacji według metody obliczeniowej

W milionach euro		31 grudnia 2013r.
Podstawa wyliczenia	Zajmowana lub nabyta pozycja sekurytyzacji (EAD)	Aktywa ważone ryzykiem
IRBA (metoda wewnęć	22 294	14 588
Metoda standardowć	1 260	1 041
RAZEM	23 554	15 629

Dla ocenionych pozycji sekurytyzacji grupa BNP Paribas korzysta z ratingów zewnętrznych agencji ratingowych Standard & Poor's, Moody's i Fitch. Ratingi te są odwzorowane w odpowiednie poziomy jakości kredytowej zgodnie z wytycznymi francuskiego nadzoru bankowego.

3.3.4. Techniki ograniczające ryzyko kredytowe

Sposoby ograniczania ryzyka kredytowego (CRM) są brane pod uwagę zgodnie z zasadami określonymi w NUK. Skuteczność powyższych sposobów ocenia się w szczególności w warunkach charakterystycznych dla spowolnienia gospodarczego.

W zakresie zgodnym z metodą ratingów wewnętrznych uwzględnia się gwarancje i zabezpieczenia, o ile spełniają określone warunki, poprzez zmniejszenie wskaźnika straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD), który stosowany jest przy transakcjach w portfelu bankowym.

W zakresie zgodnym z metodą standardową, uwzględnia się gwarancje, o ile spełniają określone warunki, poprzez zastosowanie korzystniejszej wagi ryzyka gwaranta w odniesieniu do części zabezpieczonej ekspozycji dostosowanej pod względem niedopasowania walutowego i terminów zapadalności. Zabezpieczenie uwzględnia się jako pomniejszenie ekspozycji, po skorygowaniu o wszelkie niedopasowania pod względem waluty oraz terminów zapadalności. Gwaranci podlegają temu samemu rygorystycznemu procesowi oceny ryzyka kredytowego co dłużnicy podstawowi.

3.3.4.1. Metoda wewnętrznych ratingów - portfel klientów korporacyjnych

Poniższa tabela przedstawia portfel klientów korporacyjnych w podziale (według klas aktywów NUK) na ograniczenie ryzyka wynikające z zabezpieczeń i gwarancji związanych z portfelem kredytów i zobowiązań kredytowych wobec wszystkich linii biznesowych grupy BNP Paribas, z wykorzystaniem metody ratingów wewnętrznych.

Tabela 13. Portfel klientów korporacyjnych w podziale na klasy aktywów według NUK technik ograniczania ryzyka dla linii biznesowych korzystających z metody ratingów wewnętrznych.

W milionach euro	Ekspozycja razem	31 grudnia 2013 r. Ograniczanie ryzyka		
		Gwarancje i derywaty kredytowe	Zabezpiec zenia	Gwarancje i zabezpieczenia razem
Rządy i banki				
centralne	184 154	4 703	85	4 788
Klienci korporacyjni	388 983	63 383	53 971	117 354
Instytucje	71 928	3 267	1 038	4 305
RAZEM	645 065	71 353	55 094	126 447

3.3.4.2. Metoda standardowa - portfel klientów korporacyjnych

Poniższa tabela przedstawia portfel klientów korporacyjnych w podziale (według klas aktywów NUK) na ograniczenie ryzyka wynikające z zabezpieczeń i gwarancji związanych z portfelem kredytów i zobowiązań kredytowych wobec wszystkich linii biznesowych grupy BNP Paribas, z wykorzystaniem metody standardowej.

Tabela 14. Portfel klientów korporacyjnych w podziale na klasy aktywów według NUK technik ograniczania ryzyka dla linii biznesowych korzystających z metody standardowej.

W milionach euro	Ekspozycja razem	31 grudnia 2013 r. Ograniczanie ryzyka		
		Gwarancje i derywaty kredytowe	Zabezpiec zenia	Gwarancje i zabezpieczenia razem
Rządy i banki				
centralne	25 315	0	0	0
Klienci korporacyjni	122 574	138	6 101	6 239
Instytucje	18 098	0	55	55
RAZEM	165 987	138	6 156	6 294

3.4. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe powstaje głównie w wyniku działalności handlowej prowadzonej przez zespoły Fixed Income i Global Equity & Commodity Derivatives w ramach CIB, oraz obejmuje różnorodne czynniki ryzyka związane z np. ryzykiem stopy procentowej, ryzykiem kursu wymiany, ryzykiem kapitałowym, ryzykiem spreadów kredytowych oraz ryzykiem wynikającym ze zmian korelacji.

System zarządzania ryzykiem rynkowym oraz wycena produktów finansowych mają na celu śledzenie i kontrolowanie ryzyka rynkowego oraz kontrolę wyceny instrumentów finansowych zapewniając jednocześnie, że funkcje Kontroli są całkowicie niezależne od linii biznesowych.

W ramach Departamentu Ryzyka Grupy BNP Paribas (GRM) jednostka Risk-Investment and Markets (R-IM) jest odpowiedzialna za definiowanie, monitorowanie oraz analizę wrażliwości na ryzyko oraz badanie czynników ryzyka, a także za pomiar i kontrolę wartości zagrożonej (VaR), która jest globalną miarą potencjalnych strat.

Obszar Risk-IM zapewnia spełnianie przez wszystkie obszary działalności limitów zatwierdzonych przez różne komitety oraz akceptuje nowe działalności i najważniejsze transakcje, dokonuje przeglądu i zatwierdza modele wyceny pozycji oraz prowadzi miesięczne przeglądy rynkowych parametrów (MAP review) przy współpracy z Departamentem Wyceny i Kontroli Ryzyka (V&RC).

W roku 2013, łączna średnia wartość VaR dla zakresu konsolidacji ostrożnościowej grupy BNP Paribas wynosiła 36 mln EUR (przy czym minimum wyniosło 27 mln EUR a maksimum sięgnęło 60 mln EUR), po uwzględnieniu efektu korelacji między różnymi rodzajami ryzyka w wysokości -42 mln EUR. Podział powyższych kwot przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Miara VaR dla ryzyka rynkowego w roku 2012

W milionach euro	Rok do 31 grudnia 2013 r.		31 grudnia 2013 r.	
	Minimum	Wartość średnia	Maksimum	
Ryzyko stopy procentowej	54	77	156	68
Ryzyko kredytowe	37	51	76	53
Ryzyko walutowe	22	43	83	53
Ryzyko cen akcji	35	65	133	61
Ryzyko cen towarów	8	11	17	10
Efekt nettowania	0	-133	0	-139
Całkowity Value at Risk	86	114	188	106

Począwszy od 31 grudnia 2011 r., europejska dyrektywa CRD III (zwana również NUK 2.5) wprowadza i zmienia wymogi kapitałowe dla ryzyka rynkowego (ang. *Stressed VaR*, *Incremental Risk Charge [IRC]*, *Comprehensive Risk Measure [CRM]*) oraz sekuryzacji portfela handlowego.

Wymogi kapitałowe dla ryzyka rynkowego w podziale na rodzaje ryzyka oraz metodę ich oceny przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 16. Wymogi kapitałowe na ryzyko rynkowe

W milionach euro	31 grudnia 2013 r.	
Rodzaj podejścia	Rodzaj ryzyka	
	VaR	508
	Stressed VaR	1 191
	IRC	480
	Correlation portfolio	112
Całkowity model wewnętrzny	2 291	
Standardowe podejście razem	140	
Sekuryzacyjne pozycje portfela handlowego	66	
Całkowity Value at Risk	2 497	

3.4.1. Ryzyko stóp procentowych

Ryzyko stopy procentowej, wynikające z tradycyjnej działalności bankowej i podejmowanych inwestycji jest zarządzane przez ALM-Treasury. Transakcje zawarte przez jednostki BNP Paribas są przenoszone do ALM-Treasury poprzez wewnętrzne umowy zaksięgowane na rachunkach zarządzania lub poprzez kredyty i pożyczki. ALM-Treasury odpowiada za zarządzanie ryzykiem stopy procentowej wynikającym z powyższego transferu..

Pozycje stopy procentowej w portfelu bankowym są mierzone w zakresie luk stopy procentowej, przy czym wbudowane opcje zachowania przekładają się na ekwiwalenty delta. W zakresie luk stopy procentowej podział wg terminów zapadalności opiera się na warunkach umownych transakcji oraz historycznych obserwacjach zachowań klientów. W przypadku produktów Bankowości Detalicznej modele zachowań bazują na danych historycznych oraz badaniach ekonometrycznych. Modele dotyczą wcześniejszych spłat, rachunków bieżących o saldach dodatnich i ujemnych oraz rachunków oszczędnościowych.

Teoretyczne terminy zapadalności kapitału własnego określa się zgodnie z wewnętrznymi założeniami.

Wrażliwość przychodów na zmiany stóp procentowych to jeden z głównych wskaźników używanych przez Grupę w analizie ogólnego ryzyka stopy procentowej. Wrażliwość przychodów obliczana jest w całym portfelu bankowym, w tym również w rejestrze klientów, kapitale własnym oraz dla wszystkich walut, z których korzysta grupa BNP Paribas. Powyższe opiera się na uzasadnionych założeniach dotyczących działalności w takim samym horyzoncie czasowym jak horyzont wskaźnika.

Skonsolidowany poziom wskaźnika przedstawiono w poniższej tabeli: Na przestrzeni jednego roku ekspozycja rejestru obejmującego daną grupę transakcji na ryzyko stopy procentowej jest ograniczona: wzrost o 100 punktów bazowych wzdłuż krzywej dochodowości spowodowałby spadek przychodów grupy BNP Paribas o mniej niż 0,3% (we wszystkich walutach łącznie).

Tabela 17. Wrażliwość przychodów wobec ogólnego ryzyka stopy procentowej w oparciu o wzrost stopy procentowej o 100 punktów bazowych.

W milionach euro	31 grudnia 2013 r.		
	Euro	Pozostałe waluty	Razem
Wrażliwość przychodów za 2013	-98	-28	-126

3.4.2. Zaangażowanie kapitałowe w portfelu bankowym

Udziały i akcje w posiadaniu grupy BNP Paribas poza portfelami handlowymi są to papiery wartościowe przyznające rezydualne i podporządkowane prawa do aktywów lub przychodów emitenta lub też papiery wartościowe o podobnym charakterze gospodarczym.

Obejmują one:

- akcje notowane i nie notowane na giełdach włączając jednostki funduszy inwestycyjnych;
- opcje wbudowane w obligacje zamienne, które mogą zostać umorzone lub wymienione na akcje;
- opcje kapitałowe;
- papiery wartościowe podporządkowane w znacznym stopniu;
- zobowiązania prywatnych funduszy inwestycyjnych;
- zabezpieczenie dla pozycji kapitałowych;
- podmioty skonsolidowane metodą praw własności.

Tabela 18. Ekspozycje na ryzyko związane z inwestycjami kapitałowymi.

W milionach euro	31 grudnia 2013 r.
Metoda modelu wewnętrznego	14 771
Akcje notowane	3 504
Pozostałe ekspozycje kapitałowe	9 858
Private equity w różnicowanych portfela	1 409
Metoda Simple Risk Weighted Approach	692
Akcje notowane	2
Pozostałe ekspozycje kapitałowe	119
Private equity w różnicowanych portfela	571
Metoda standardowa	707
RAZEM	16 170

3.5. Ryzyko operacyjne

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym podlega ścisłym uregulowaniom:

- Regulacji Komitetu Bazylejskiego, który ustala zasady kalkulacji wymogów kapitałowych na ryzyko operacyjne;
- Regulacji 97-02 CRBF z późniejszymi zmianami, zgodnie z którą wymagane jest wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem, który obejmuje wszystkie rodzaje ryzyka oraz system kontroli wewnętrznej, który zapewnia skuteczność i jakość

wewnętrznych działań Banku, wiarygodność informacji wewnętrznych i zewnętrznych, bezpieczeństwo transakcji oraz przestrzeganie prawa, przepisów i polityk wewnętrznych.

Aby spełnić ten podwójny wymóg pomiaru ryzyka operacyjnego i zarządzania nim, BNP Paribas opracował pięciostopniowy proces wielokrotnego zarządzania ryzykiem oparty na:

- identyfikacji i ocenie ryzyka operacyjnego;
- określeniu, wdrożeniu i monitorowaniu systemu ograniczania ryzyka, w tym procedur, kontroli oraz wszystkich elementów organizacyjnych mających wspomóc kontrolę ryzyka, takich jak podział zadań, zarządzanie zezwoleniami itp.
- tworzeniu miar ryzyka oraz obliczaniu wymogu kapitałowego dla ryzyka operacyjnego;
- raportowaniu i analizie informacji nadzorczych związanych z procesem stałej kontroli operacyjnej;
- zarządzaniu systemem poprzez strukturę zarządzania, która obejmuje członków zarządu, przygotowaniu planów działania oraz ich monitorowaniu.

Każdy podmiot prawny w zakresie konsolidacji ostrożnościowej grupy BNP Paribas przeprowadza kalkulację wymogów kapitałowych. Kwota aktywów ważonych ryzykiem obliczana jest przez pomnożenie wymogu kapitałowego przez 12,5.

BNP Paribas stosuje metodę hybrydową łączącą zaawansowaną metodę pomiaru (AMA), metodę standardową oraz metodę podstawowego wskaźnika.

Grupa wdrożyła zaawansowaną metodę pomiaru w większości istotnych jednostek każdego obszaru lub w jednostkach operacyjnych bankowości detalicznej. Dotyczy to większości jednostek bankowości detalicznej we Francji i Włoszech, obszaru CIB oraz Investment Solutions.

BNP Paribas Fortis oraz linie biznesowe BGL BNP Paribas, a także kilka innych podmiotów zależnych dawnej grupy Fortis także stosują model AMA grupy BNP Paribas od 2012 r.